

ชุมชนไฟโลเคนและภูมิอากาศจุลภาคตลอดความสูงแนวตั้งของต้นไม้ในป่าไม่ผลัดใบ ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ประเทศไทย

สัมฤทธิ์ เส็งเล็ก*, มงคล แฉงเพชร, เวชศาสตร์ พลเยี่ยม, และ กัณธรีย์ บุญประกอบ
หน่วยวิจัยโลเคน ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ 10240
* ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: senglek@hotmail.com

ชุมชนไฟโลเคนมีความจำเพาะกับภูมิอากาศจุลภาคและพืชให้อาศัย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความหลากหลายของโลเคนและภูมิอากาศจุลภาคภายใต้เรือนยอดในป่าดิบเขตร้อน ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยวางแปลงสำรวจขนาด 20×60 ซม.² ที่บริเวณโคนต้น กลางต้นและเรือนยอดโดยมีระดับความสูงจากพื้นดิน 2, 10 และ 20 ม. ตามลำดับ ทางทิศตะวันออกของหมักฟักกานใสในป่าดิบชื้น ต้นหัวช้างในป่าดิบแล้ง และต้นก้อตลับในป่าดิบเขาต่ำ ป่าละ 1 ต้น พร้อมทั้งบันทึกภูมิอากาศจุลภาคบริเวณใกล้เคียงกับแปลงสำรวจ ตั้งแต่กันยายน 2553 - กันยายน 2558 พบโลเคนทั้งหมด 80 ชนิด โดยป่าดิบชื้นมีความหลากหลายสูงสุด รองลงมาคือ ป่าดิบแล้งและป่าดิบเขาต่ำ มีจำนวน 43, 26 และ 14 ชนิดตามลำดับ โลเคนเด่นในป่าแต่ละชนิดคือ *Anisomeridium* sp., Sterile soredia 3 และ *Lepraria arbuscula* ตามลำดับ ซึ่งร้อยละ 96.3 ของโลเคนทั้งหมดมีความจำเพาะกับชนิดป่าและระดับความสูงของต้นไม้โดยความเข้มแสงมีความสัมพันธ์กับความหลากหลายของโลเคน ($r = 0.67$) การสำรวจนี้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของภูมิอากาศจุลภาคและความหลากหลายของพืชให้อาศัยที่มีอิทธิพลต่อความหลากหลายสายพันธุ์ของโลเคน รวมถึงพืชพรรณอื่น ๆ ซึ่งส่วนมากเจริญและสืบทอดผ่านพันธุ์ได้ภายใต้ภูมิอากาศที่ความเหมาะสมเท่านั้น

คำสำคัญ: โลเคน, ความเข้มแสง, เรือนยอด

